

UOT:811.111.

**İNGİLİS XALQINA XAS MİLLİ-MƏDƏNİ DƏYƏRLƏRİN FRAZEOLÖJİ
BİRLƏŞMƏLƏRDƏ ƏKSİ****Əkbərli Turan Telman qızı****Bakı Slavyan Universiteti**

Xülasə: *Təqdim olunmuş məqalədə ingilis xalqının həyatı, adət-ənənələri və inancları ilə bağlı maraqlı faktlar əks olunmuşdur. Dilin lüğət tərkibində xüsusi yer tutan sabit söz birləşmələri ingilisdilli xalqların milli-mədəni dəyərlərini əks etdirən vasitələrdən biridir. Məqalədə verilmiş frazeoloji birləşmələr İngiltərədə çay ənənələri, din, mifologiya, rituallar və s. məsələlərlə bağlı təsəvvür oyatmaqla yanaşı, dilin zənginləşməsində əvəzsiz rol oynayır.*

Açar sözlər: frazeoloji birləşmə, ingilis dili, ingilis mədəniyyəti, adət və ənənələr, ingilis ədəbiyyatı.

Key words: phraseological unit, the English language, English culture, customs and traditions, English literature.

Ключевые слова: фразеологическая единица, английский язык, английская культура, традиции и обычаи, английская литература.

Yer üzündə bir-birindən fərqli çoxlu sayda mədəniyyət və onun parçası olan adət-ənənələr, inanclar, rituallar vardır. Tədqiqat işində bizi konkret olaraq ingilisdilli xalqların mədəniyyəti, tarixi, ədəbiyyatı, məişəti, gündəlik yaşamı, düşüncə tərz, müasir dünyaya baxışı ilə əlaqəli faktlar maraqlandırır. İngilisdilli xalqların fikirləri, maraqları, həyat tərz, adət-ənənə və inancları öz xüsusiyyətlərinə görə xeyli fərqlənirlər. İngilisdilli xalqların mədəniyyəti dildə frazeoloji birləşmələr, atalar sözləri və məsəllər, miflər, xalq nağılları, müxtəlif nəzm və nəsr əsərlərində öz əksini tapır. Böyük Britaniya mədəniyyətində xüsusi yer tutan çayın mahiyyətinə və çayla bağlı yaranan adət-ənənələrə nəzər salaq. Çayı Avropaya ilk dəfə Cənubi Çindən su yolu gətirmişdilər. Çay İngiltərədən əvvəl Portuqaliya, daha sonra Hollandiyada məşhurlaşmışdı. İngilis mədəniyyətində ilk dəfə XVI əsrdə çayın adı çəkilir. O dövrdə İngiltərədə əhali “ale” adlandırdıqları ənənəvi ingilis pıvəsini içirdilər. İngilislər içməli suyu Temza çayından götürürdülər. Kirli, bakteriya ilə dolu olan Temzanın suyu içməyə yararlı deyildi. Fermentasiya zamanı (pıvənin hazırlanması prosesi) bakteriyalar məhv olurdu. Bu səbəbdən zəif spirtli içki olan “ale” əhalinin gündəlik suya olan tələbatını ödəyirdi. XVIII əsrdə əhalinin bu içkiyə olan asılılığının və sərxoşluğun qarşısını almaq üçün kral III Georq çayın xalq tərəfindən içilməsi əmrini verir. Kraliça Anna ingilisləri səhər yeməyinə “ale” əvəzinə çayın içilməsinə məcbur edir [4, s. 6]. XVII əsrin birinci yarısında çaya yalnız aptek və kofe evlərində, əsrin ikinci yarısında isə qapalı kişi klublarında rast gəlmək olurdu. Daha sonralar çay mağazaları açılmağa (XVIII əsr), İngiltərədə çay içmə ənənələri yaranmağa başlayır və bu ənənələr il-ildən daha da möhkəmlənirdi. Maraqlıdır ki, daimi rütubət, yağış və dumanın hökm sürdüyü Böyük Britaniyada əhalinin demək olar ki, böyük faizi sağlamdır və xroniki xəstəliklərdən əziyyət çəkmir. Britaniyalılar uzunömürlü və sağlam olurlar. Bunun sirri isə ingilislər çay içmə adət-ənənələri ilə əlaqələndirirlər. Rəvayətə görə, çay bitkisinin xeyrini ilk dəfə çobanlar aşkar etmişdilər. Belə ki, çobanlar dağ başında yetişən həmişəyaşıl otları yeyəndən sonra qoyunların daha aktiv olduqlarını və dağlara rahatlıqla dırmaşdıqlarını hiss edirlər. Çobanlar həmin çay bitkilərin toplayıb, qurudub və üzərinə su tökərək içdikdən sonra özlərini çox enerjili hiss etmişdilər. İngiltərədə çay adı bir içkidən daha böyük

əhəmiyyət kəsb edir. 59 million əhali gün ərzində 165 million stəkan çay içirlər. İngiltərədə çayla bağlı ilk rəsmi sənəd 1658-ci ildə dərc olunmuş T.Qarveyin yazdığı qazet materialı hesab olunur. Məqalədə çayın insana güc və enerji verdiyi, baş ağrılarını və baş hərlənməsini dayandırdığı, yorğunluğu, soyuqdəyməni aradan qaldırdığı, yuxunu yaxşılaşdırdığı qeyd olunmuşdur [4, s. 8]. Maraqlıdır ki, səhərlər ingilislər çayı iki fərqli saatda içirlər, birincisini, yataqda, hələ paltarlarını geyinib, əl-üzlərini yumamış, ikincisini, səhəy yeməyi zamanı. İngilislər adətən səhər 6-7 də oyanırlar və rütubətli iqlim, səhər dumanı ilə şöhrət qazanmış bu ölkənin sakinləri yuxudan tam ayılmaq üçün günə çayla başlayırlar. “Breakfast” (birinci səhər yeməyi) adlanan səhər yeməyi saat 7-9 aralığını əhatə edir. Səhər yeməyində yulaf sıyığı, balıq yaxud bekonla yumurta yanında südlü, yaxud limonlu çay qəbul olunur. İngilislər “lunch” adlandırılan ikinci səhər yeməyini saat 12-də qəbul edirlər. Bu zaman çörək, kərə yağı, qaynadılmış yumurta, cem, jele, badamlı pecenye, biskvit və bulkaların yanında ətirli və yüngül çay içilir. İngilislər günorta yeməyini gec qəbul etdikləri üçün, tez-tez çay fasilələri (tea-breaks) edirlər. Ofislərdə işçilərin demək olar ki, bir saatdan bir çay fasiləsi etmək hüquqları vardır. İşçilərin bu hüququnun pozulması rəhbərliklə ciddi mübahisəyə səbəb ola bilər. Kralıqdan tutmuş ən adi işçiyə qədər hər kəs üçün əhəmiyyətli hesab olunan çay saati 5-dir. Axşam saat 5-6 aralığında sanki həyat donur, mağaza, ofis, bank kimi müəssisələr çay fasiləsi verirlər. Müasir dünyada işlərin çoxluğu və sürətli temp bu ənənənin pozulmasına imkan vermir. Ən son “high tea” adlandırdıqları axşam yeməyində bütün ailə üzvləri dairəvi masa ətrafında toplanır, yemək yeyib ardınca çay içərək, siyasəti və idman xəbərlərini müzakirə edir, günlərinin necə keçdiyi haqqında danışirlar. **“High tea”** gününün sonunda işçi təbəqənin qəbul etdiyi, menyusu ət və balıq xörəkləri, kartof, lobyadan, çay süfrəsi və yanında müxtəlif şirniyyatlardan təşkil olunan yeməkdir.

İngilislər çay ənənələri ilə fəxr edir, gələn qonağa qururla müxtəlif növ çaylar “ağ çay”, yəni südlü çay, limonlu, ətirli çay təklif edirlər. Çayın içilməsi, ilkin baxışdan, adi bir məsələ kimi görünərsə də, ingilis mədəniyyətində öz tarixi və spesifik xüsusiyyətləri ilə çox fərqlənir. Çoxəsrlik çay ənənələri elmi tədqiqatlar, bədii ədəbiyyat, publisistika, ölkənin iqtisadiyyatı, sosial və siyasəti həyatında öz əksini tapır. İngilis ədəbiyyatının bir çox dəyərli əsərlərində çay ənənələrindən söhbət açılır. Əsərlərdə çay təriflənir, qəhrəmanlara güc verir, onlara çətin vəziyyətdə köməklik göstərir. Belə əsərlərdən biri görkəmli ingilis yazıçısı və publisisti C.Oruellin ilk dəfə 1946-cı ildə çap olunmuş **“A nice cup of tea”** adlı essesidir. C.Oruell essədə ləzzətli çay hazırlamanın 12 qızıl qaydasını oxuculara təqdim etmişdir. 795 sözdən ibarət olan esse çayın mahiyyəti və əhəmiyyətini iri həcimli kitablardan daha məharətlə ifadə edirm [17]. Əsərlərində çay ənənələrindən tez-tez söhbət açan digər bir yazıçı C.Austindir. Yazıçı **“Pride and Prejudice”** əsərində çay içmə mərasimini zəriflik, kübarlıq timsalı olaraq ifadə etmişdi. Buna səbəb o zamanlar çayın baha qiymətə satılması, yəni çayın yüksək təbəqədən olan insanlar tərəfindən içilməsi idi [11, s. 146]. Böyük Britaniya yazıçısı L.Kerrollun 1865-ci ildə nəşr olunmuş **“Alice’s adventures in wonderland”** adlı əsərində Dəli Hatterin “çay qonaqlığı” ingilis ədəbiyyatında diqqəti cəlb edən səhnələrdəndir. Əsərdə L.Kerroll çay qonaqlığını xaotik bir hadisə olaraq təsvir edir. Stol başında oturanlar tez-tez yerlərini dəyişir, bir-birinə mənasız iradlar bildirir, tapmaça və şeirlər deyirlər. Əsərin baş qəhrəmanı Alisa təmkinli olmağa çalışsa da, sonda qəzəblənir və çay qonaqlığını həyatında gördüyü ən axmaq qonaqlıq adlandırır. Əslində yazıçı əsərin bu hissəsində oxuculara süfrə mədəniyyəti və süfrədə özünü düzgün aparma qaydalarını çatdırmaq istəyir [11, s. 111]. V.Uotson **“Miss Pettigrew lives for a day”** romanında çaya olan sevgisini əsərin qəhrəmanı

miss Lafossun sözləri ilə ifadə edir: “Fərqlilik yaratmaq üçün digər içkilərdən də istifadə etmək olar, - ... -, və sözsüz ki, onlar insanda müxtəlif hisslər oyadır, lakin, mən həmişə demişəm, bir stəkan çay içmədən insan özünü həqiqətən gümrah hiss edə bilməz” [16]. J.K.Roulinqin **“Harry Potter and the Prisoner of Azkaban”** adlı romanında əsərin baş qəhrəmanlarından Ron “Kimsə özünü pis hiss edəndə anam ona çay təklif edir” sözləriylə çayın qəlb yarasına köməklik göstərdiyini, insanın əhvalını yaxşılaşdırdığını ifadə edir [14, s.158]. K.Cerom **“Three on a boat, not counting the dog”** kitabında çayla bağlı belə bir fikir irəli sürür: “Mədəmiz bizim hisslərimizi, əhval-ruhiyyəmizi müəyyən edir. O, razılıq verməyə biz işləyə və fikirləşə bilmərik. Yumurta və bekondan sonra mədəmiz bizə göstəriş verir: “İşlə!”. Bifştey və pivədən sonra bizə əmr edir: “Yat!”. Bir stəkan çaydan sonra (hər stəkana 2 qaşığı əlavə etmək və üç dəqiqədən artıq saxlamamaqla) mədəmiz beynimizə signal göndərir: “Tez oyan və nəyə qadir olduğunı göstər!” [12, s. 92]. İngilis dilində “çay” sözünün istifadə olunduğu bir çox frazeoloji birləşməyə rast gəlmək olar:

“To be one’s cup of tea” – bir kəsin sevdiyi, bəyəndiyi bir şeyi ifadə etmək üçün istifadə olunur. Çox zaman bu ifadəyə inkar formada **“It’s not my cup of tea”** (Mənim zövqümcə deyil!) şəklində rast gəlirik. Məsələn, hər hansısa bir paltarın zövqümüzə olmadığını, onu bəyənmədiyimizi bildirmək üçün belə bir cümlə işlədə bilərik **“That dress is really not my cup of tree”**. **“To be one’s cup of tea”** ifadəsi XVIII əsrin ortalarından dildə istifadə olunmağa başlamışdır. Verilən ifadə çayın içilməsi ilə əlaqəlidir. Dünyada ən geniş yayılmış içkilərdən olan çayın fərqli növləri, dadları vardır. İnsanlar öz zövqlərinə uyğun olan çayı içirlər. Bu ifadə eyni şəkildə bir şeyin zövqümüzə olub-olmadığını əks etdirir.

“It’s another cup of tea” – danışığı dilində tez-tez istifadə olunan bu ifadə Azərbaycan dilinə **“Bu başqa məsələ!”** şəklində tərcümə olunur.

“It’s tea time!” – bəzi britanyalıları çay sözünü əsas yemək hesab olunan **“dinner”** sözünün sinonimi olaraq istifadə edirlər. Yəni kiməsə yeməyin hazır olduğunu məlumat vermək üçün **“It’s tea time!”** demək kifayətdir.

“A storm in a teacup” – ingilis dilinin Britaniya variantında istifadə olunan bu ifadə insanların şişirdiyi, əslində isə böyük əhəmiyyət kəsb etməyən xırda problemləri ifadə edir. Məsələn: **I think this is all a storm in a teacup, and there is nothing to worry about.** Bu ifadə ingilis dilinin Amerika variantında **“A tempest in a teapot”** şəklindədir. **“A tempest”** - şiddətli fırtına mənasını ifadə edir.

“Tea party” – bu birləşmənin hərfi tərcüməsi **“çay qonaqlığı”** şəklində olsa da, əslində bir şeyin çox asan olduğunu ifadə edir. Məsələn: **“This exam was just a tea party for me”** cümləsi imtahanın çox asan olduğunu bildirir.

“It’s as good as a chocolate teapot” – bir şeyin tamamilə yararsız, istifadəsiz olduğunu ifadə edir. Həqiqətən də, şokoladdan düzəldilmiş dəm çayniki istifadəyə yaramır. Məsələn: **“Your plan is as good as a chocolate pot”** cümləsi planın yararsız olduğunu əks etdirir.

“Tea and Sympathy” – birinə təskinlik vermək mənasını ifadə edir. Məsələn, **“I just need a bit of tea and sympathy”** cümləsi **“Mənim sadəcə bir az mərhəmətə ehtiyacım var”** şəklində dilimizə tərcümə oluna bilər.

“All the tea in China” – olduqca dəyərli bir şeyi ifadə etmək üçün istifadə olunur. Məsələn: **“Just a glimpse of your smile is worth all the tea in China to me”** cümləsi bir kəsin gülüşünün necə dəyərli olduğunu ifadə edir. **“I wouldn’t do it for all the tea in China”** – cümləsi isə dilimizə **“Mənə dünyaları versələr də, bunu etməyəm”** şəklində tərcümə oluna bilər.

“What does that have to do with the price of tea in China” ifadəsi Azərbaycan dilinə “Bunun məsələyə nə dəxli var?” kimi tərcümə olunur.

“to spill the tea” – ingilis dilində “tea” sözü slenq olaraq “qeybət” mənasını ifadə edir. Verilmiş ifadə dilimizə “qeybət etmək” şəklində tərcümə olunur. Məsələn: All right, spill the tea – what really happened? – Yaxşı, danış görək, nə baş verib? İngilis ədəbiyyatında çay mövzusunun bir çox şair-yazıçılar tərəfindən istifadə olunması və tərkibində “çay” sözü olan frazeoloji birləşmələrin çoxluğu çay ənənələrinin müxtəlifliyi, zənginliyindən xəbər verir. Təqdim olunan nümunələr bu ənənələrin dildə öz əksini tapdığını göstərir.

İngilis dilində din, adət-ənənə, ritual, inanclar, tarixi hadisələr və şəxsiyyətlər, mifologiya, siyasi və iqtisadi inkişaf kimi faktorların təsiri ilə yaranmış çoxlu sayda frazeoloji birləşmə, atalar sözləri və məsəllər mövcuddur. Məsələn, mifologiya ingilis dilinin zənginləşməsində böyük rol oynayan vasitələrdən biridir. Dildə üslubi çalarlığı, ifadəliliyi ilə seçilən bir çox söz və frazeoloji birləşmələr qədim, tanınmış mifoloji obrazlar və hadisələrlə əlaqədirlər. Onlardan biri **“to hold out an olive branch”** (“to make a sign of piece”) birləşməsidir. Mübahisəyə son qoymağı və konflikti sülh yolu ilə bitirməyi ifadə edən birləşmə Bibliya ilə əlaqədirdir. Sülhün simvolu olan göyərçin və zeytun budağı “Nuh və böyük daşqın” hekayəsindən götürülmüşdür. Bibliyaya əsasən, insanlar pozulmuş, ədalətsizlik, vicdansızlıq baş alıb gedirmiş. Allah dünyanı pis insanlardan təmizləmək istəyir. Daşqından qabaq ailəsini və heyvanları xilas etmək üçün Allah Nuha gəmi tikməyi tapşırır. Nuhun gəmisində olan canlılardan başqa hər kəs daşqında məhv olur. Nuh suyun geri çəkildiyini yoxlamaq üçün göyərçini gəmidən buraxır. Göyərçin dincəlməyə heç bir quru yer tapmır və geri qaydır. Yeddi gün sonra nuh yenidən göyərçini gəmidən buraxır. Bu dəfə göyərçin dimdiyində zeytun budağı ilə geri qaydır. Bununla Nuh başa düşür ki, su geri qayıdıb, torpaq qurudur və Allah onları artıq bağışlayıbdır. Beləliklə, dimdiyində zeytun budağı tutmuş göyərçin sülhün rəmzidir və **“to hold out an olive branch”** ifadəsi Bibliyada olan hekayədən götürülmüşdür [1, s.105]. İngilis dilində mifoloji çalarlara malik olan **“to gorgonize”** feili “bir kəsi çox qorxutmaq, dəhşətə gətirmək, qorxudan iflic etmək” mənasını ifadə edir. Bu feil mifologiyada **“the Gorgons”** (qorqonlar) adlanan üç bacının (Evriala, Sfeno və Meduza) adından götürülmüşdür. Saçları yerində ilanlar olan bu üç bacı onlara baxanı dəhşətə salır və daşa döndürürdülər. İngilis dilində “gorgon” çirkin, vahiməli qadın deməkdir [1, s. 10]. Dildə orta əsrlərdən bəri istifadə olunan maraqlı ifadələrdən biri də **“to wear one’s heart on one’s sleeve”** hesab olunur. Bu birləşmə “hisslərini açıq-aşkar birüzə vermək, səmimi olmaq” mənasını ifadə edir və orta əsrlərə xas olan bir adətlə əlaqədirdir. Adətə görə, at yarışları zamanı cəngavərlər çıxışlarını bəyəndikləri konkret bir qadına həsr edirdilər. Yarış başlamamış cəngavər seçdiyi qadına yaxınlaşmaqla onu bəyəndiyini göstərirdi. Qadın yaylığını cəngavərə verir, o isə həmin yaylığı qoluna bağlayırdı. Beləliklə, cəngavər hissələrini, seçdiyi qadına olan sevgisini hər kəsə bildirirmiş [1, s. 93]. Bu birləşmə U.Şekspirin 1604-cü ildə yazdığı “Otello” faciəsində də istifadə olunmuşdur [15, s. 22]. Əsərin mənfi obrazlarından olan Lago Otelloya nifrət edir və onu məhv etmək üçün xain planlar qurur. Lagonun monoloqunda verilmiş frazeoloji birləşməyə rast gəlirik: But I will wear my heart on my sleeve // For daws to peck at: I am not what I am.

İngilis xalqına xas ənənələr əsasında formalaşan maraqlı ifadələrdən biri də **“Don’t throw the baby out with the bath water”** şəklindədir. Deyilənə görə, orta əsrlərdə İngiltərədə insanlar iyun ayında ailə qururdular. Çünki, may ayında onlar “illik vanna qəbulu” mərasimini həyata keçirirdilər. Bu ənənəyə görə, böyük bir vannanı isti su ilə doldururdular

və bütün ailə üzvləri eyni suda yuyunmağa məcbur idilər. Evin kişisi təmiz suda ilk vanna qəbul etmək üstünlüyü sahib olurdu. Daha sonra evin başqa kişiləri və oğullar, daha sonra qadınlar və qızlar, sonda uşaqlar eyni suda yuyunurdular. Kirli suda ən son yuyunan isə körpələr idi. Su o qədər kirli olurdu ki, suda körpəni görmək demək olar ki, mümkün olmurmuş. Bu ənənə əsasında sözügedən ifadə yaranmışdır [1, s. 15]. “Don’t throw the baby out with the bath water” (“Körpəni vanna suyu ilə bərabər atma”) ifadəsində gərəksiz bir şeyi atdığımız, ondan canımızı qurtardığımız zaman, onda olan lazımlı şeyləri qoruyub saxlamaq məsləhət görülür. Göründüyü kimi, ingilis dilində təqdim olunan frazeoloji birləşmələr bizə bu dildə danışan xalqın tarixi, mədəniyyəti, adət-ənənələri və s. ilə bağlı maraqlı məlumatlar ilə tanış olmaq imkanı yaradır. Bu baxımdan sabit söz birləşmələrinin tədqiqi əhəmiyyətli hesab olunur.

Ədəbiyyat

1. Qaraşarlı Ç. Language and culture (English speaking countries). Baku, “Elm və təhsil”, - 2014, -152
 2. Алефиренко Н.Ф. Лингвокультурология. Ценностно-смысловое пространство языка / Н.Ф.Алефиренко. Москва: ФЛИНТА, 2020, 288 с.
 3. Алефиренко Н.Ф. Теория языка. М.: «Академия», - 2004. – 368 с.
 4. Андреевна С.В. Традиции чаепития в Англии и в России, Научнопрактическая конференция школьников «Ученик-исследователь», Ромны-2006, с. 4-14.
 5. Максимовских А.Г. Лингвокультурология как новое направление современной лингвистики. Альманах современной науки и образования, № 8 (27) 2009, часть 1, 88-90
 6. Маслова В.А. Лингвокультурология. М.: «Академия», 2001. – 208 с.
 7. Степина В.С. Новая философская энциклопедия. М.: Мысль, 2001. – 354 с.
 8. Тер-Минасова С. Язык и межкультурная коммуникация. М., 2000, 261 с.
 9. Хохлова И.Н. Межкультурная коммуникация. Актуальные проблемы филологии (II): материалы междунар. заоч. науч. конф. Пермь: Меркурий, 2012 – 110 с.
 10. Austin J. Pride and Prejudice, GlobalGrey, London - 2018, 351 p.
 11. Carroll L. “Alice’s adventures in wonderland”. VolumeOne Publishing, Chicago, Illinois 1998, 195
 12. Cerom K. Three on a boat, not counting the dog. GlobalGrey, London, 2008, 188 p.
 13. Kramsch C. Language and culture. Oxford University Press, 1998, 134 p.
 14. Roulinq J.K. Harry Potter and the Prisoner of Azkaban. Scholastic Inc, U.S.A. 1999, 456.
 15. Shakespeare W. Othello. EMC/Pradigm Publishing, St. Paul, Minnesota, 2005, 277 p.
- <https://pdfroom.com/books/miss-pettigrew-lives-for-a-day/RPkdNeQx5Xr>
<https://www.orwellfoundation.com/>

REFLECTION OF ENGLISH NATIONAL AND CULTURAL VALUES IN PHRASEOLOGICAL UNITS

Акперли Туран Телмановна
Summary

The presented article gives amazing facts about daily life, customs, and traditions of the English people. Phraseological units which play a crucial role in the vocabulary stock are considered to be one way of presenting English national and cultural values. Phraseological units shown in the given article create an opportunity to get acquainted with English tea traditions, religion, mythology, rituals etc. Additionally, their role in enriching the language is of paramount importance.

**ОТРАЖЕНИЕ КУЛЬТУРНЫХ ЦЕННОСТЕЙ АНГЛИЧАН ВО
ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦАХ**

Akperli Turan Telman

Резюме

В предлагаемой статье нашли отражение интересные факты, связанные с жизнью, обычаями, нравами и верованием англичан. Устойчивые сочетания, занимающие особое место в словарном составе языка, являются одним из средств выражения культурных ценностей англоязычных народов. Приведенные в данной статье фразеологизмы, наглядно демонстрирующие обряд чаепития, религиозные, мифологические представления, ритуалы народа, играют неповторимую роль в обогащении языка.

Rəyçi: fil. ü. fəl. dok., dosent S.H.Fətəliyeva

Bakı Slavyan Universitetinin İngilis filologiyası kafedrasının 26 oktyabr 2023 il tarixli 2 saylı protokol.

Daxil olma tarixi 27 oktyabr 2023-cü il